

Doğu Anadolu Yaylasında Kültürel Miras – Miras Veri: Ayanis Kalesi Kazıları Işığında Urartian Arkeolojisinde Bu Olguların Analizi

Mehmet Işıklı - Ayşegül Akın

Özet

Doğu Anadolu Bölgesi sahip olduğu coğrafi ve ekolojik koşullar açısından Anadolu topraklarının en zorlu bölgelerinden biridir. Bölge sahip olduğu sıra dışı coğrafi-ekolojik koşullara uyum sağlayan sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel, etnografik ve hatta demografik açıdan tamamıyla kendilerine özgü birçok kültüre ve uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. “Doğu Anadolu Yaylası” olarak da tanımlanan bölge yükseklikleri 3000 metreye yaklaşan dağ sıraları, bu görkemli dağ silsileleri ile oluşan yüksek düzlükleri, bu düzlükleri parçalayan derin vadiler ve çöküntü alanları (Erinç, 1953: 89) ile prehistorik dönem insanlarına uygun yaşam ortamı sağlayan çok özel bir alandır. Aynı zamanda güneyde Mezopotamya, kuzeyde Kafkasya, doğuda İran ve batıda Anadolu topraklarının kesişim noktasında yer alır. Sahip olduğu stratejik konumu Yakındoğu genelinde geçiş ve iskân alanı olma özelliği kazandırarak, bölgenin tarihin her döneminde önemini korumasını sağlamıştır (Işıklı-Yardımcıel, 2015: 33; Işıklı, 2014: 2).

Geçmişten günümüze kadar bölgede yürütülen yetersiz sayıdaki araştırmalar bölgenin arkeolojik geçmişinin Üst Paleolitik Çağ ile başladığını ve kesintisiz olarak günümüze değin sürecin devam ettiğine dair kanıtlar sunmuştur. Bu arkeolojik-kültürel süreçler bölge genelinde aynı yoğunlukta yaşanmaz. Özellikle bu arkeolojik-kültürel süreçlerden öne çıkanı ise Demir Çağlar ve onun baş aktörü Urartian Krallığı’dır. Görsel bağlamda da dağlık yörede göze çarpan en önemli arkeolojik – kültürel materyaller çoğunlukla bu döneme aittir. Durum böyle olunca bölgeye dönük arkeolojik ilgi ve araştırmalar da daha çok Urartian Krallığı ve kültürüne yönelik olmuştur.

Doğu Anadolu yaylasına bakıldığında arkeolojik bağlamda ilk araştırma ve çalışmaların odak noktasında Van şehrinin ve Urartian Dönemine ait kalıntıların olduğu aşikârdır. Ayrıca Urartian araştırmalarının geçmişine bakıldığında, genel tabloda çokta farklı olmadığı, ilk araştırmaların genellikle seyyahların gezi ve gözlemlerine dayandığı görülmektedir. Urartian araştırmalarının başlangıcı Geç Antik Çağ’a, MS. 5.yy kadar indirgenebilir. Dönemin ünlü Ermeni tarihçisi Khrononeli Movses’in Urartian Başkenti Tuşpa ve Van Gölü civarında gördüğü çok sayıdaki

anitsal eser ile ilgili verdiği bilgilerle başlayan süreç, bu bilgilerin Avrupa bilim dünyasının dikkatini çekmesi ile devam etmiştir. Fransız Asya Derneği tarafından görevlendirilen Friedrich Eduard Schulz 1827 yılında Urartian kalıntılarına yönelik yüzey araştırması ve Alman araştırmacı C. F. Lehmann-Haupt'un Urartian yazıtlarını toplamaya yönelik girişimi Urartian Arkeolojisi önemli çalışmalardır. Bu gelişmelerin yanı sıra yine bu yüzyıl içerisinde bölgede ilk kazıların başlaması ve daha da önemlisi bu kazıların çoğunluğunun Urartian Krallığı'na yönelik olması umutları yeşertmiştir. (Çilingiroğlu, 1997: 1-3; Işıklı, 2014: 3)

Urartian Arkeolojisi için ilk kazı çalışması olarak nitelendirilen, 1898 yılında Van-Toprakkale kazı çalışmaları ile başlayarak günümüze kadar olan süreçte ülkemizde yürütülen arkeolojik araştırmaların dönemlere göre sayısı oldukça değişkenlik göstermiştir. Kısa ve uzun ömürlü olmak üzere çok sayıda çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar çoğunluğunu Van ili ve civarında yer alan yerleşimlerin oluşturduğu Van-Toprakkale (1898), Van Kalesi/Tuşpa (1939), Erzincan- Altıntepe (1959), Van-Çavuştepe (1961), Ağrı/Patnos-Anzavurtepe (1961), Bitlis-Adilcevaz Kef Kalesi (1964), Muş-Kayalıdere (1965), Van-Giyimli/Hırkanis (1972), Van-Dilkaya (1983), Van-Ayanis Kalesi (1989), Van-Anzaf Kaleleri (1991), Van-Karagündüz (1995), Van-Yoncatepe (1997) ve Van-Kalecik (2004) Kazılarıdır. Bu kazı çalışmalarının yanı sıra Urartian Arkeolojisine yönelik bir dizi yüzey araştırması da gerçekleştirilmiştir. Kısa ve uzun ömürlü olmak üzere çok sayıdaki proje ve bu projelerden günümüze kalan kültür varlıkları devasa miras veri yığınlarının oluşmasına neden olmuştur. Bahsettiğimiz Urartian kazıları arasında en önemlisi ve belki de bu konuda en özel örnek çeyrek yüzyılı aşan kesintisiz devamlılığı, değişime açık yenilikleri ve inanılmaz ölçülerdeki miras verisi ile Van Ayanis Kalesi Kazılarıdır. 1989 yılında başlatılan çalışmaların kesintisiz olarak günümüze kadar devam eden 26 yıllık sürecinde yürütülen kazı çalışmalarında Urartian Arkeolojisine yönelik binlerce eserden oluşan eşsiz bir koleksiyon ortaya çıkarılmıştır.

Şu bir gerçektir ki geçmişte yürütülen ve günümüzde hala daha yürütülmekte olan kazı çalışmaları (Ayanis Kalesi, Altıntepe ve Çavuştepe Kazıları) Urartian arkeolojisine dair devasa bir veri yığını oluşturmaktadır. Bu arkeolojik verilerin bir yığın olmaktan çıkarılarak bilgiye dönüştürülmesi içinde belli projelere ihtiyaç duyulmaktadır. Yürütmekte olduğumuz ve Urartian

Arkeolojisinin en uzun soluklu kazısı olan Ayanis Kalesi kazıları (ki bu yıl 27. sezonumuzu gerçekleştireceğiz) ve onun ortaya koyduğu miras veri grubu bizim hareket noktamızı teşkil etmektedir. Arşivlerin tekrardan elden geçirilmesi ve kültürel mirasa yönelik mevcut verilerin ortak bir veri tabanında toplanması ilk ve en önemli adım olacaktır. Kazı çalışmalarını yürüten araştırmacıların ve müzecilerin ortak çalışmaları ile yürütülecek projeye gerekli altyapıyı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın sağlaması ile veriler sanal şekilde internet üzerinden erişilebilir konuma getirilecektir. Böylelikle hem bilginin sistematik ve düzenli bir şekilde toparlanması hem de bilgi paylaşımı en kolay ve hızlı sağlanmış olacaktır. Bu çalışmada biz uzun yıllar yürütülen çalışmalarla biriken bu veri yığını nasıl işlevsel hale getirebiliriz tartışmaya açma amacındayız.

Cultural Heritage – Legacy Data in Eastern Anatolia Plateau: Analysis of These Phenomenon in Urartian Archaeology in the Light of Ayanis Kalesi Excavations

Mehmet Işıklı - Ayşegül Akın

Abstract

Eastern Anatolia is one of the most compelling region in Anatolian lands in terms of its geographic and ecologic conditions. Region is the home to a number of idiosyncratic culture and civilizations which socio-economically, socio-culturally, ethnographically and even demographically comply with Eastern Anatolia's outstanding geography and ecology. The area known as "Eastern Anatolia Highland" is very unique with its prehistoric life styles, up to 3000 meters high mountain chains and highlands, valleys and rifts that split these highlands (Erinç, 1953: 89). It is positioned in the intersection of Mesopotamia in south, Caucasia in north, Iran in east and Anatolia in west. With this special strategic position, Eastern Anatolia maintained its importance throughout history (Işıklı-Yardımcıel, 2015: 33; Işıklı, 2014: 2).

Inadequate number of researches in the region shows that history of the region starts with Upper Paleolithic Period and uninterruptedly continues to be used today. Iron Age and its prominent actor Urartian Kingdom is the leader of this archaeo-cultural processes. In the highlands, the most visually striking archaeo-cultural materials were from to this era, therefore the archaeological interests related to region directed mostly at Urartian Kingdom.

First archaeological researches and studies in the Eastern Anatolia Highlands are related to Van and Urartian Period. Urartian studies go back as early as Late Antique period, specifically 5th century AD. Armenian historian of the time, Khroroneli Movses, gave information about Urartian capital Tushpa and artifacts around Van Lake. Friedrich Eduard Schulz's survey in 1827 and C. F. Lehmann-Haupt's initiation on collecting the Urartian inscriptions have an important part in Urartian Archaeology. First excavations in the area started in 19th century. Most of them being directed towards Urartian Kingdom, gave hope for the future of the related studies (Çilingiroğlu, 1997: 1-3; Işıklı, 2014: 3).

Van-Toprakkale excavation in 1898 is regarded as the first excavation in the name of Urartian Archaeology. After that, short or long term, a number of studies and excavations were conducted. These studies concentrated mostly on Van and surrounding area: Van-Toprakkale (1898), Van Kalesi/Tushpa (1939), Erzincan- Altıntepe (1959), Van-Çavuştepe (1961), Ağrı/Patnos-Anzavurtepe (1961), Bitlis-Adilcevaz Kef Castle (1964), Muş-Kayalıdere (1965), Van-Giyimli/Hırkanis (1972), Van-Dilkaya (1983), Van-Ayanis Castle (1989), Van-Anzaf Castles (1991), Van-Karagündüz (1995), Van-Yoncatepe (1997) and Van-Kalecik (2004). In addition to these excavations, a range of surveys were carried out. These researches left enormous legacy data piles. Among all Urartian excavations, Van Ayanis Castle has a special place with its continuity, innovative approaches and incredible amount of legacy data. This 26-year excavation formed a unique collection devoted to Urartian Archaeology.

Legacy data generated from excavations and surveys of past and today needs projects to take data out of the heaps and convert them into knowledge. The longest Urartian Period research, Ayanis Castle Excavation and its legacy data are our starting point. Revising the archives and forming a data base for cultural heritage will be the first and most important step. The project will be conducted in collaboration of researchers and museum officials. Ministry of Culture and Tourism will provide the essential foundation and data will be available online. In this way, information will be accumulated systematically and orderly furthermore, sharing data and knowledge will be fast and easy. In this study, we bring up the discussion of how to functionalize the data of long years.

Çok Katmanlı Yerleşimlerde Arkeolojik Verinin Analizi: Foça Örneği

Burcu Taşcı

Özet

Foça Prehistorik dönemden başlayarak Arkaik, Klasik, Helenistik, Roma, Bizans, Ceneviz ve Osmanlı-Türk dönemlerinde kesintisiz yerleşim görmüş, çok katmanlı bir kenttir. Günümüzde modern Foça kenti antik Phokaia kentinin üzerinde konumlanmakta, en üst katman olarak Osmanlı dönemi sivil mimarlık örnekleri öne çıkmaktadır. Kentin yerleşim sürekliliğini ortaya koymak amacıyla Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı Restorasyon Programında Burcu Taşcı tarafından Prof. Dr. Eti Akyüz Levi danışmanlığında "Çok Katmanlı Yerleşimlerin Koruma Sorunlarının Foça Örneği Üzerinden İrdelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Bu çalışma kapsamında kentte 1989 yılından günümüze Prof. Dr. Ömer Özyiğit başkanlığında sürdürülen kazı çalışmalarının yıllık raporlarının bulunduğu Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları incelenmiştir. Bu raporlar doğrultusunda kentte belirlenen dokuz tarihsel katmana ait arkeolojik veriler ve mimari birikim dijital ortama aktararak, dönem paftaları hazırlanmıştır. Bu paftaların çakıştırılmasıyla kentteki çok katmanlı kimlik alanları belirlenmiştir. Alanın ada-parcel bilgileri ile konumunu gösteren çizim, kazı ve koruma çalışmaları ile ilgili bilgiler, alandaki katmanlar ve katmanlara yönelik bulgular, bu bulguları gösteren çizimler, kazı sırasındaki ve günümüzdeki fotoğrafların bulunduğu envanter çalışması yapılmıştır. Bu sayede kent içindeki arkeolojik alanların kent ölçeğinde konumları, birbirleriyle ilişkileri, önem dereceleri, katman sayıları ve kalıntıların niteliği şeklinde bütüncül verilere dijital olarak ulaşım olanağı sunulmuştur. Foça özelinde yapılan bu çalışma ile kazı çalışmalarının bilgiye dönüşüm ve görselleştirme aşamalarına vurgu yapılmıştır.

Analysis of Archaeological Data in Multi-layered Settlements: Foça (Phocaea) Example

Burcu Taşcı

Abstract

Foça is a multi-layered city where it was continuously settled by people since Prehistoric period and also through Archaic, Classical, Hellenistic, Roman, Byzantine, Genoese, Ottoman-Turkish periods. Today, the city of modern Foça is located above the ancient Phokaia where it has come into prominence by its civilian architecture examples of Ottoman period as the uppermost layer. In order to reveal the settlement continuity of the city, a Master's thesis, with the title of "Inspection of Protection Problems of the Multi-Layered Settlements based on Foça Example", has been prepared by Burcu Taşcı under the supervision of Prof. Dr. Eti Akyüz Levi in the Restoration Programme of Dokuz Eylül University - Faculty of Architecture. Under this study, publications of Ministry of Culture and Tourism, which include the annual reports of excavation studies that have been conducted by Prof. Dr. Ömer Özyiğit since 1989, have been examined. Map sections of the periods have been prepared by digitizing the archaeological and architectural data of the nine historical layers, which have been detected in the city based on these reports. The multi-layered identity spaces in the city have been specified by superimposing these map sections. An inventory study; which includes the drawing in which the informations of location and island/parcel of the area is shown, the informations regarding the excavation and protection studies, the layers in the area and the findings due to them, the drawings of these findings and the photographs of the excavations and present day, has been conducted. Thus, it has been provided to reach the integrated data; such as the locations of archaeological sites in the city at the city scale, their inter-relations, degree of importance, number of layers and the features of the architectural remains in digital environment. So, the stages of transformation to knowledge and visualization of the excavation studies have been emphasized under the light of this specific example of Foça.

Bizans Konstantinopolis’i Hidrolik Mirasının Belgelenmesi

Kerim Altuğ

Özet

Bu çalışma, tarihi İstanbul topografyasındaki Bizans sarnıçları ve dönüştürülmüş yapılarına plan, yapım teknikleri ve kullanılan materyaller bağlamında bir çerçeve çizebilmeyi amaçlayan daha geniş bir incelemenin parçasını oluşturmaktadır.

Tarihi Yarımada’daki Bizans sarnıçlarının panoramasını anlayabilmek adına şehir arşivlerindeki yazılı kaynaklarda yayınlanmamış yapılarla ilgili bilgiler ayrıntılı bir şekilde araştırılmıştır. Aynı zamanda yapıların güncel durumları yapılan incelemelerle sistemli bir şekilde kayda geçirilmiştir. Bu incelemeler Bizans yapılarıyla ilgili yeni keşiflerin de ortaya çıkmasına aracı olmuştur.

Theodosian Duvarları içerisindeki tüm Bizans sarnıçları dâhil elde edilen bilgiler ayrıntılı bir şekilde kaydedilmiştir. Tüm bu yapılar GIS ile tarihi yarımadaanın topografik haritası üzerine titizlikle işaretlenerek dijitalleştirilmiştir. GIS üzerinde sarnıçların haritalanmasının yanında, fotoğraf ve planların olduğu, yapıların güncel durumlarının ve yaklaşık yaşlarının değerlendirildiği bir katalog da hazırlanmıştır. Sonuç olarak, 158 Bizans sarnıcı ve sarnıç olarak hizmet görmüş altyapı bu derinlikli ve güncel çalışmada tanımlanmış, kataloglanmış ve incelenmiştir.

Documenting the Hydraulic Heritage of Byzantine Constantinople

Kerim Altuğ

Abstract

This presentation forms a part of broader investigation which is an attempt to establish a framework of Byzantine cisterns and converted substructures across the historical topography of Istanbul within the context of planning, construction techniques and materials used.

In order to understand the complete panorama of Byzantine cisterns within Historical Peninsula, in addition literary sources detailed research at the city archives has been conducted to collect data on unpublished structures appeared during building works. At the same time, current

conditions of these structures systematically recorded with the survey was conducted. This survey has also resulted in some of new discoveries of Byzantine structures.

The detailed data was collected including a full record of the Byzantine cisterns within Theodosian Walls. All of these structures have been digitised with precise mapping of all entries on topographical map of historical peninsula by GIS documentation. In addition to mapping all the cisterns in GIS, catalogue provided photographs and plans, dimensions where possible, an assessment of the current condition of the structure and an approximate age for each cistern. As result, 158 Byzantine cisterns and substructures served as cisterns have been identified, catalogued and analyzed within this most recent in-depth study.

Arkeolojide Kazı ve Belgeleme Çalışma Yöntemlerine Bir Bakış

Güven Gümgüm

Özet

Geçmiş uygarlıklardan günümüze kadar gelebilen kültürel mirasın araştırılması, elde edilen bilgiler ışığındaki verilerin tarihi aydınlatmada ve korumada kullanılması elzemdir. Araştırma ve sonrasında koruma ve değerlendirme aşamalarında kültürel mirasa nasıl yaklaştığımız bizim teorik ve metodolojik bakış açımıza görede değişmektedir. Tam da bu noktada önemli problemler karşımıza çıkmaktadır. Arkeoloji'nin araştırma tarihinde İngiltere'de karşımıza çıkan *New Archeology* metodolojik yaklaşımlar önemli cevaplar vermektedir. Verilen bu cevaplar Arkeoloji dünyasında halen tam olarak anlaşılammış ve miras ve veri ilişkisi içerisinde kullanılamamıştır. Eser odaklı düşünen genel arkeolojik anlayış miras ve veriyede aynı şekilde yaklaşmaktadır. Kültürel miras bir konteks olarak görülmeli ve onu koruyan ve oluşturan dolgularda önemli veriler olarak değerlendirilmelidir. Arkeolojik çalışmalar kültürel mirasdan ne derece veri alabilmektedir? Arkeolojik kazılarda kültürel mirasın ne kadarı belgelemeyle kayıt altına alınabilmektedir? Kültürel miras ve veri konusundaki genel politikalar arkeolojik çalışmalardaki belgelemeler ile beraberce değerlendirilmelidir. Kültürel Miras ve veri ilişkisi arkeolojide elzem olan belgelemeylede yakından ilişkilidir. İşte tamda bu noktada Harris, Barker ve ardından Andrea Carandini'nin düşünceleri önem kazanmaktadır. Buna son dönemde Daniele

Manacorda'nın kültürel mirasa yönelik çalışmalarında eklenebilir. Bugünkü kültürel mirasa ve veriye yaklaşımımız, Arkeolojinin düşünce tarihinin neresinde olduğumuzu belirledikten sonra yapılmalıdır.

A General Outlook on Excavation and Documentation Studies in Archaeology

Güven Gümgüm

Abstract

The information gathered from the study of cultural heritage that is left from ancient civilizations is essential for clarifying and conserving the past. During and after conservation and research our approach to cultural heritage is affected by our theoretical and methodological perspective. Right at this point we are faced with some serious problems. In the history of archaeological research *New Archaeology* methodological approaches give us important answers. These answers are not yet clearly understood in archaeology world and they are not used in relations of heritage and data. Traditional archaeological understanding which puts the artifact in centre, also approaches to heritage and data in the same way. Cultural heritage should be seen as a context and notions that create and preserve this context should be considered as important datasets. To what degree archaeological research can utilize data extracted from cultural heritage? How much of the cultural heritage can be recorded in documents in archaeological excavations? General policies on cultural heritage and data, and documentations from archaeological studies should be considered as a whole. Cultural heritage and data relation is also closely connected with documentation which is essential in archaeology. Right at this point ideas of Harris, Barker and later Andrea Carandini come into prominence. Daniele Manacorda's recent studies on cultural heritage can also be added to these. Today's approach to cultural heritage and data should be created after the assessment of our position within the history of archaeological thought.

Altıntepe'deki Urartu Yapılarının Sanal Ortamda Üç Boyutlu Görselleştirilmesi

Serap Kuşu

Özet

Pek çok Urartu kalıntısının kısmen ya da tamamen yok edildiği bilinmektedir. Bir zamanlar bir mimari biçime ve işleve sahip bu kalıntıların kendi zamanlarındaki orijinal görünümünün nasıl olduğu pek çok uzmanın ilgisini çekmiş olup, bu kalıntılar üzerinde bilimsel verilerin ışığında yeniden kurma denemeleri gerçekleştirilmiştir. İlk olarak geleneksel yöntemlerle elle kağıt üzerine yapılan çizimlerle başlayan bu yeniden yapılandırma süreci, içinde gezilen üç boyutlu sanal modeller ve mekânların geliştirilmesi ile devam etmektedir. Bu çerçevede, Erzincan'da gerçekleştirilen Altıntepe kazılarında bulunan Urartu tapınak kompleksi, saray, depo, malikane ve sur gibi yapıların yıkık kısımları sanal ortamda yeniden inşa edilmiştir. Urartu yapılarına ait kalıntılara ilişkin modelleme, kaplama ve yeniden oluşturma süreçleri anlatılmış olup, üç boyutlu yapı modellerinin şekil ve boyut planlaması için kullanılan veriler belirtilmiştir. Sonuç olarak, Urartu mimarisine ait anahtar özellikler, yapı malzemeleri ve boyutlar gösterilmiştir. Bu nedenle, Urartu mimarisini daha iyi anlamak ve tanımlamak bakımından bu çalışma önemli bir katkı sağlamaktadır.

Virtual 3D Visualisation of Urartian Structures at Altıntepe

Serap Kuşu

Abstract

Most Urartian ruins have been destroyed partly or fully. These ruins, once having had an architectural shape and function, intrigued many specialists, and their original appearance have been wondered; thus these ruins have been attempted to be reconstructed in the light of scientific data. This process, having started first with pen and paper, have evolved into 3D

models and spaces, where once can virtually wander around. In this framework, the destroyed parts of Urartuian temple complex, palace, warehouse, manor, and defensive walls found in Altıntepe Excavations in Erzincan, Turkey have been reconstructed on virtual platform. The modelling, coating, and rendering processes of the Urartuian building ruins have been explained, and data used for planning of the shapes and sizes of 3D building models have been specified. As a result, the key features, construction materials, and sizes of Urartuian architecture have been shown. Thus, this is an important contribution for understanding and defining the Urartuian architecture.

Artırılmış Gerçeklik Teknolojilerinin Arkeolojide Kullanımı

S. Vedat Karaarslan

Özet

Sanat ve bilimsel eserlerin veya sanata ve bilime yarayan nesnelerin toplandığı, belgelendiği, sergilendiği, korunduğu ve toplumsal açıdan bireylerin eğitim, araştırma ve geçmiş/gelecek ile iletişim kurulabildiği müzeler ve tescil edilmiş açık ya da kapalı alan buluntuları, teknolojinin gelişimine paralel olarak ziyaretçilere yönelik çevrim içi interaktif (etkileşim) teknolojilerin kullanıldığı yerler olarak değişim göstermektedir. Tek yönlü bilgi akışının gerçekleştiği durağan müze modelinden etkileşimli müze modeline geçiş ziyaretçilere, merak, seçim, işbirliği, yaratıcılık ve keşif gibi kavramlar ile bir oyun şeklinde (Beale, 2011) sunulabilir. Direkt ya da dolaylı olarak çevremizdeki fiziksel dünyanın bilgisayarlar tarafından oluşturulan içerikler ile "ses ve grafik ile zenginleştirilmesi" ne yönelik içerikleri gerçek hayat objeleri ile birleştirip bir ekran ya da başa takılan görüntüleyici veya sanal gözlük ile kullanma yöntemi olan artırılmış gerçeklik (AR, Augmented Reality) yöntemlerinin uygulanması, süreçsel arkeoloji alanını etkilemektedir.(Clark ve Binford,1982) Bu yöntem ile zenginleştirilmiş arkeolojik buluntu görüntüleri kablosuz erişim ve küresel konumlama uydularının kullanımı ile gerçek zamanlı olarak müze ya da ören yeri ziyaretçilerinin değerlendirmesine sunulabilir. Bildiride artırılmış gerçeklik teknolojisinin müze ve ören yerlerinde nasıl kullanılabileceği değerlendirilerek iletişim ağ altyapısı topolojisi tartışılacaktır.

Application of Augmented Reality Technologies in Archaeology

S. Vedat Karaarslan

Abstract

Museums and registered open or closed sites are the places that collect, document, display and preserve the creations of art and science where the individuals of society can learn, research and make connections between today, past and future. These museums and sites are improving with the developments in technology, enabling visitors to experience more by using online interactive applications. Contrary to the inert, one-sided flow of information model, Interactive museum model can inspire visitors with concepts of curiosity, option, cooperation, creativity and discovery like in a game (Beale, 2011). Augmented Reality (AR) enhances our physical environment with digitally crafted audio, graphics and real-life objects by using either monitors or 3D Virtual Reality Headsets, using AR with this purpose supports processual archaeological approaches (Clark ve Binford,1982). With this technology it is possible to introduce the visitors of museums and sites to enhanced visuals of real archaeological artifacts and features, wireless and real time with the help of global positioning satellites. The presentation will evaluate on how to use AR technologies in museums and sites, and discuss the topology of network infrastructure.

Miras Veriyi Bugüne Taşımak: Datça Yarımadasında Antik Yerleşimler

Ezgi Sevimli

Özet

Miras veri çalışmaları son yıllarda giderek önem kazanarak pek çok bilimsel projeye ilham kaynağı olmaktadır. Türkiye’de miras veri terimi henüz yaygınlaşmış olmasa da arkeologlar için aslında tanıdık bir olguyu temsil etmektedir. Yıllardır yürütülen arkeolojik çalışmalar sonucunda

biriken verilerin Kazı Başkanlarından öğrencilere aktarılması geleneği oldukça yaygındır. Bu verilerin daha önce kısmen ya da tamamen yayınlanmış olması yeniden değerlendirilemeyecekleri anlamına gelmemelidir. Güncel formatlarda dijital hale getirilen verilerin modern yöntem ve yaklaşımlarla yeniden analizi ile daha önceki çalışmalarda açığa çıkarılması mümkün olmayan sonuçlar elde edilebilir. Ancak miras verinin değerlendirilmesi zaman zaman zorlu bir süreç olabilir, bu nedenle sunumda Datça Yarımadası'na ait miras verinin güncel hale getirilmesi sırasında karşılaşılan teknik zorluklar ve çözümleri tartışılacaktır. Bu çalışma kapsamında Prof. Dr. Numan TUNA'nın 1983 yılında tamaladığı doktora tezi için Datça Yarımadası'nda yürüttüğü yüzey araştırmasının verilerinin modern Coğrafi Bilgi Sistemleri (GIS) programları kullanılarak yeniden analiz edilemesi hedeflenmektedir. Böylece Datça Yarımadası'nda yer alan Burgaz (Eski Knidos) yerleşiminin yarımada içindeki sosyal, ekonomik ve politik konumuna dair yeni bilgilere ulaşılması ve Burgaz örneği üzerinden polis tanımı ve polis oluşum sürecinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Bringing the Legacy Data into the Future: Ancient Settlements in Datça Peninsula

Ezgi Sevimli

Abstract

Legacy data studies are becoming more and more common in archaeology, and inspire new projects. Even though these studies are not yet very well known in Turkey, they are not completely foreign to archaeologists. It is a tradition we all know actually, years of accumulated data from the sites are shared by Excavation heads with younger researchers and students. Even if these data were previously studied or published, it does not mean that they cannot be reused for new purposes. Digitizing these data enables researchers to apply modern methods and approaches, reanalysis of old data may provide new outcomes that were not available in previous studies. However, working with legacy data can be tiring and difficult from time to time, this is why this presentation discusses the inconveniences experienced during the study of reuse of legacy data of Datça Peninsula. Mentioned study deals with data from the survey Prof.

Dr. Numan Tuna conducted between 1980 -82 in the region. Digitization and GIS based analysis of these data is the primary goal of this study. With the help of digital analysis, study aims to investigate the social, political and economic position of Burgaz (Palaia Knidos) within Datça Peninsula and endeavors to understand the polis term and polis formation process for the case of Burgaz.